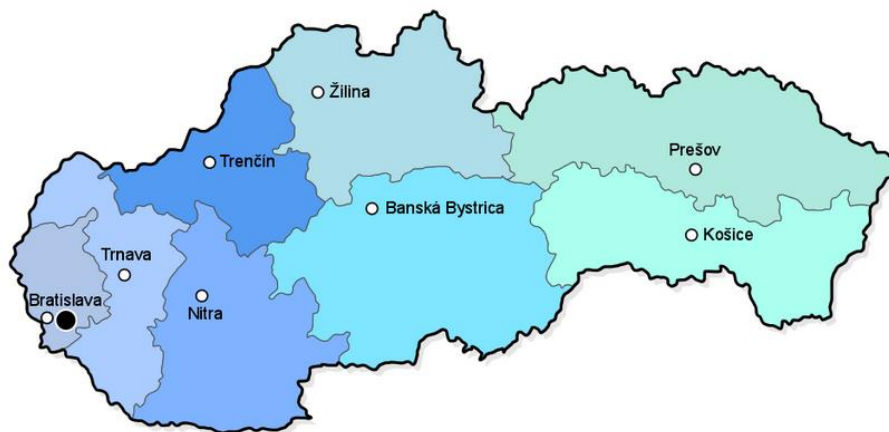

Štátna školská inšpekcia

HYBRIDNÝ MODEL VZDELÁVANIA

Ing. Lenka Mahútová

ŠKIC TRENČÍN

COVID-19

„Pandémia narušila všetky odvetvia spoločnosti a odhalila ich nedostatky – obzvlášť v našich vzdelávacích systémoch. Niektoré systémy boli schopné rýchlo poskytnúť vzdelávanie na diaľku, ale väčšina mala problémy s uspokojením potrieb všetkých zúčastnených. Zdroje, prístup a kapacita sú nedostatočné. Pred pandémiou boli mnohé vzdelávacie systémy preťažené. Pandémia ukázala, že sú nevyhnutné zásadné zmeny.“

OBSAH

- **ČO UKÁZALA PANDÉMIA**
- **SLOVNÍK POJMOV**
- **HYBRIDNÉ VZDELÁVANIE**
- **10 DÔVODOV PREČO UČIŤ HYBRIDNE**
- **JE HYBRIDNÉ UČENIE TO PRAVÉ PRE MOJE DIEŤA?**
- **PRÍKLADY HYBRIDNÉHO VZDELÁVANIA**
- **RADY PRE VEDENIE ŠKOLY**
- **ZHRNUTIE**
- **ZDROJE**

ČO UKÁZALA PANDÉMIA

- Zatvorenie škôl a nutnosť učiť na diaľku ukázalo veľkú **potrebu ďalšieho vzdelávania učiteľov.**
- To isté platí pre **pomoc a podporu učiteľom.** Tí učitelia, ktorí aspoň čiastočne používali kombinované metódy už pred krízou, na tom boli lepšie.
- Bola zviditeľnená **potreba zmeniť spôsob hodnotenia.** Namiesto známkovania výsledkov priebežné sledovanie práce žiaka založené na analýze dát - formatívne hodnotenie.
- Konečne sme si uvedomili, aké výhody prinášajú **voľne dostupné výučbové materiály.**

ČO UKÁZALA PANDÉMIA

- Ukázalo sa, že je potrebné zaoberať sa **vybavením všetkých žiakov technológiami aj pripojením** (infraštruktúra). To súvisí s prehlbovaním rozdielov - znevýhodnení žiaci majú oveľa horšie podmienky na on-line výučbu.
- Ukázalo sa, že pre úspešné využitie technológií škola potrebuje mať **kvalitného IT administrátora**.
- Ukázalo sa, že škola potrebuje mať **víziu a flexibilný plán ďalšieho vývoja využitia technológií**.

Učitelia sú prirodzenými riešiteľmi problémov. Sú neobvykle dobrí v tom, že sa dokážu **prispôbiť akejkol'vek situácii**, ktorá im bola daná, a dosiahnuť, aby to fungovalo.

V poslednej dobe zažívajú posun výučby jazykov z tradičného prostredia triedy do prostredia on-line. Vďaka rôznym úrovniam integrácie digitálnej výučby a programov sú učitelia zodpovední za pokus o vytvorenie osobných výučbových prostredí pri súčasnom pokuse zvládnuť nové aspekty virtuálnej učebne. Dalo by sa očakávať, že s týmto posunom v prostredí tried sa zmenila aj výučba v učebni a vyučovacie metódy.

SLOVNÍK POJMOV

- **Online Learning:** Online učenie je učenie, ktoré využíva výlučne digitálne nástroje.
- **Distance Learning:** Dištančné učenie sa deje vtedy, keď učitelia, žiaci a triedy sú oddelení a používajú arzenál prístupov vrátane on-line prístupu obyčajne na veľké vzdialenosti.
- **Remote Learning:** Pojem učenie sa na diaľku sa zaviedlo na opis mimoriadnych opatrení pri presune vyučovania z fyzického prostredia škôl do domácností s on-line a off-line spôsobmi práce.
- **Blended Learning:** Zmiešané učenie zahŕňa kombináciu učenia tvárou v tvár a digitálnu skúsenosť obyčajne realizovanú ako časť vyučovania v prostredí triedy.

SLOVNÍK POJMOV

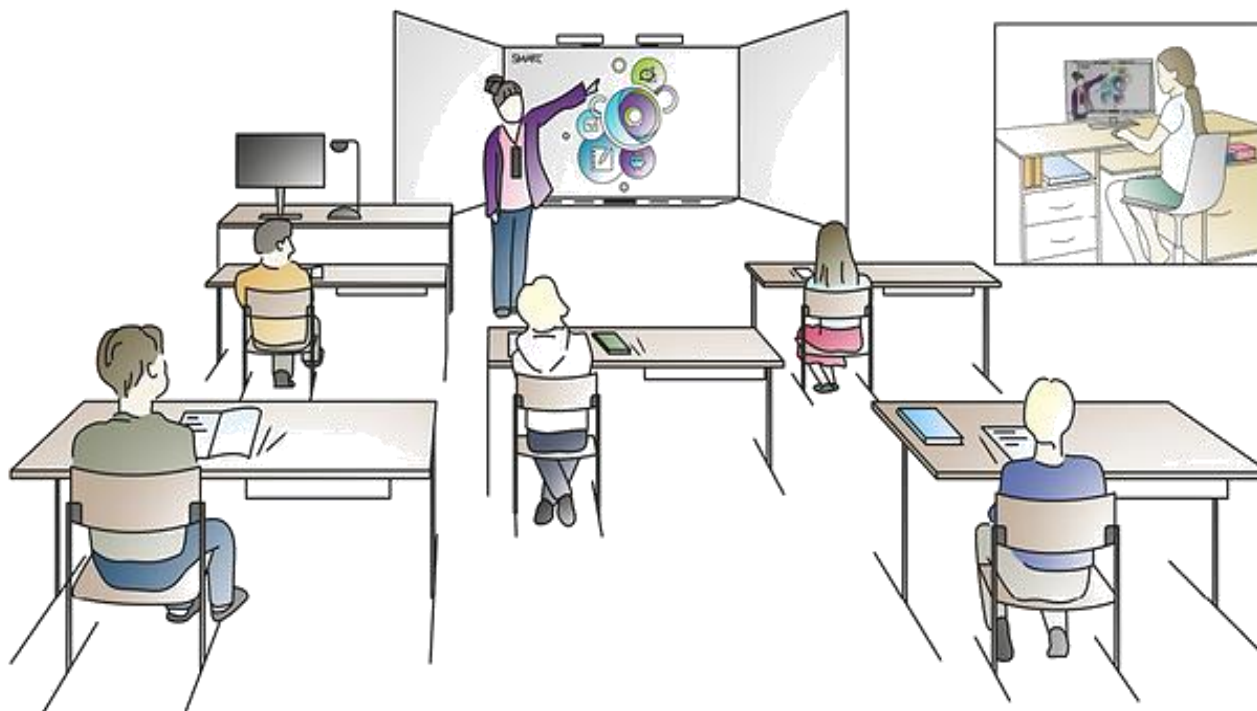
- **Flipped Learning:** Prevrátené učenie je pedagogický prístup, ktorý prevracia tradičný spôsob vedenia vyučovania učiteľom. Odovzdáva zodpovednosť žiakovi. Žiak dostáva materiál a zaoberá sa ním ešte pred vyučovaním v triede prostredníctvom videa/tutoriálov sprístupnených on-line.
- **Hybrid Learning:** Hybridné učenie je hybridným (zmiešaným) prístupom, ktorý stavia na úspechu prevráteného, zmiešaného, diaľkového, dištančného a on-line učenia sa so zámerom vytvoriť vzdelávanie zamerané na učiaceho sa, ktoré je dôkladne personalizované, relevantné a aktivizujúce.

HYBRIDNÉ VZDELÁVANIE

- V rastúcej škále možností vzdelávania, ktoré majú žiaci a ich rodičia k dispozícii, sa objavuje **hybridný model**, ktorý žiakom poskytuje využitie skúsenosti s učením v učebni aj on-line učením.
- Školy boli v každej krajine otvorené rôzne. Neexistovala jednotná šablóna, ktorá by určovala, či majú žiakov vzdelávať na diaľku, vrátiť ich späť do triedy alebo vytvoriť hybridný model kombinujúci oboje.
- Hybridný model **kombinuje to najlepšie zo vzdelávania v škole a na diaľku** so zapojením digitálu. Je to viac, než len rýchla záplata. Je to spôsob, ako zlepšiť a akcelerovať vzdelávanie prostredníctvom prístupu orientovaného na žiaka tak, aby splnilo jeho rôznorodé potreby.

HYBRIDNÉ VZDELÁVANIE

Hybridné vzdelávanie, ktoré sa vo svete stalo trendom koronakrízy, je model vyučovania, v ktorom niektoré deti navštevujú vyučovanie v triedach osobne, zatiaľ čo iné sa učia z domu. Učitelia učia diaľkovo a osobne v rovnakom čase využitím digitálnych technológií.

10 DÔVODOV, PREČO UČIŤ HYBRIDNE

Zachovanie integrity a kontinuity

- 1) Pomôže žiakom aj učiteľom, ktorí z akéhokoľvek dôvodu nemôžu chodiť do školy, zostať naďalej aktívne účastní vo výučbe.

Žiaci sa môžu zapojiť, nestrácajú kontinuitu vo výučbe a vždy nájdu všetko na jednom, rovnakom mieste. Aj neprítomní učitelia môžu viesť svoju výučbu aj naďalej.

10 DÔVODOV, PREČO UČIŤ HYBRIDNE

Možnosť personalizácie a variability

2) Ponúka personalizovaný prístup vo forme i obsahu.

3) Posúva formálne vzdelávanie k neformálnemu.

Správnym rozložením týchto troch zložiek môžeme doceliť redukciu vybraného obsahu a zvýšiť rozvoj vedomostí, zručností a schopností.

4) Zapája viac učiteľov.

Tam, kde nemôžu učitelia viesť prezenčnú či dištančnú výučbu by jeden mohol zastrešiť prezenčnú a druhý dištančnú časť. Jeden učiteľ tak súčasne figuruje vo viacerých výučbách a v rôznych úlohách.

5) Vytvára priestor pre projektový prístup.

Práve projektová výučba je skvelým sprostredkovateľom prepojenia prezenčného a dištančného modelu.

10 DÔVODOV, PREČO UČIŤ HYBRIDNE

Podpora digitálnej gramotnosti a kľúčových kompetencií

6) Rozširuje digitálnu gramotnosť žiakov.

Žiaci sa musia naučiť efektívne používať technológie nielen v dištančnej, ale tiež v prezenčnej výučbe a pre vlastné vzdelávanie.

7) Podporuje kľúčové kompetencie žiakov.

V súvislosti s vyššie uvedenými bodmi najmä k učeniu, k riešeniu problémov a sociálne a personálne kompetencie.

10 DÔVODOV, PREČO UČIŤ HYBRIDNE

Získanie nezávislosti

8) Prestaneme byť viazaní výhradne na prezenčnú výučbu.

Správnym nastavením on-line prostredia a jeho previazanie s ďalšími nástrojmi v rámci školského vzdelávacieho prostredia bude úplne jedno, ktorý deň prebieha výučba prezenčne a ktorý na diaľku.

9) Spoznáme výhody a limity prezenčnej aj dištančnej výučby.

Až po ich rozpoznaní môže dôjsť k najvhodnejšiemu nastaveniu hybridnej výučby.

10 DÔVODOV, PREČO UČIŤ HYBRIDNE

Príležitosť k osobnému rozvoju

10. Sami sa naučíme niečo nové.

A to platí tak pre učiteľov, ako aj pre žiakov. A bezpochyby tiež pre vedenie školy.

JE HYBRIDNÉ UČENIE TO PRAVÉ PRE MOJE DIEŤA?

- Žiaci môžu uspieť v hybridnom vzdelávacom systéme, ak sú **motivovaní** a **schopní prevziať zodpovednosť** za svoj pokrok.
- Model je vhodný aj pre žiakov, ktorí **potrebujú trochu viac času na určité predmety** a nedokázali získať potrebnú pomoc v tradičnej učebni.
- Žiaci, ktorí sa hanbili klásť otázky v tradičnej triede cítia väčšiu **slobodu v interakcii s učiteľom**.
- V triede on-line „**každé dieťa musí odpovedať na každú otázku**“.
- Tento model naučí žiakov, ako majú **byť zodpovední** a ako si majú **napláňovať čas**.

PRÍKLADY HYBRIDNÉHO VZDELÁVANIA

Innosight Institute v Mountain View v Kalifornii klasifikuje hybridné modely výučby do štyroch kategórií:

Rotačný model

- Žiaci stále chodia do školy, ale počas dňa striedajú on-line výučbu s výučbou v triede, skupinovými projektmi a samostatnou prácou.

Flexi model

- Žiaci pracujú prostredníctvom programu prispôbeného priamo pre nich, ale stále majú dennú interakciu s učiteľom v závislosti od ich potrieb.

Zmiešaný model

- Žiaci sa rozhodnú absolvovať jeden alebo viac predmetov on-line, a to buď doma alebo v počítačovej učebni v škole.

Obohatený virtuálny model

- Žiaci absolvujú všetky svoje predmety on-line, ale do školy prichádzajú pravidelne počas celého týždňa, aby si prebraté učivo vyskúšali.

PRÍKLADY HYBRIDNÉHO VZDELÁVANIA

Model podľa Dereka Wenmontha, novozélandského experta na vzdelávacie technológie:

Paralelný model

- Niektorí žiaci sú v rovnakej dobe v škole, iní sa pripájajú virtuálne z domova. Výučba je však spoločná.

Delený model

- Žiaci sa v škole podľa daného rozvrhu striedajú. Ak existuje, zaberá spoločná (synchronná) výučba len malú časť aktivít. Obe skupiny väčšinou pracujú nezávisle na sebe.

RADY PRE VEDENIE ŠKOLY

Nastavenie cieľov

- Dôsledkom hybridnej výučby je to, že učiteľ oveľa ťažšie sleduje, čo žiak robí mimo školy. Ak má nejaké samostatné učenie nastať, musí sa žiak s potrebou vzdelávať stotožniť. Preto je vhodné **prispôbiť obsah** a všade, kde to je možné, **výučbu individualizovať** (alebo personalizovať). Rozhodne nie je možné stihnúť všetko, čo predtým, a spoliehať na spoluúčasť rodičov.

RADY PRE VEDENIE ŠKOLY

Sebariadenie učenia

- Bez prítomnosti učiteľa je pre žiaka oveľa ťažšie svoje poznávanie riadiť. To je schopnosť, ktorú je potrebné sa naučiť. Nemožno ju však odovzdať prostým výkladom. Musí sa budovať postupne ako dôsledok **starostlivého naplánovania aktivít, vedenia a sústavnej podpory zo strany učiteľov**. Je potrebné počítat' s možným neúspechom, z chýb je nutné sa vedieť poučiť.

RADY PRE VEDENIE ŠKOLY

Motivácia

- Strata orientácie, nuda a obavy zo zlyhania sú sprievodným javom počiatočného štádia on-line výučby zvlášť v asynchrónnom móde. Ak nemá žiak zostať pozadu, musí disponovať dostatočnou mierou **motivácie k prekonávaniu problémov**. Bez pochopenia a podpory sa nezaobíde. Táto problematika by mala byť centrom pozornosti učiteľa. Je oveľa dôležitejšie pripraviť pre žiakov zmysluplnú výučbovú aktivitu, než len odovzdávať obsah.

RADY PRE VEDENIE ŠKOLY

Spolupráca

- Nesmieme zabúdať, že **poznávanie je sociálna aktivita**. Je tomu tak aj vtedy, ak sa má odohrávať na diaľku. Existuje celý rad nástrojov, ktoré môžu vyvolať pocit spojenia s niekým, kto sa na vzdelávacom procese podieľa. On-line aktivity môžu byť synchronne (videokonferencie) aj asynchronne (chat, fóra, zdieľaný dokument).

RADY PRE VEDENIE ŠKOLY

Spätná väzba

- Jedná sa o veľmi dôležitú súčasť poznávania. Typicky má podobu **formatívneho hodnotenia**, ktoré ale nutne nemusí prichádzať len od učiteľa. Príkladom môže byť starý maorský (pôvodní obyvatelia Nového Zélandu) zvyk tuakana-teín, podľa ktorého sa v rámci miestnej komunity vytvárajú vzťahy medzi skúsenými expertmi v určitom odbore (tuakana) a začiatočníkmi (teín) za účelom odovzdávania zručností. Hybridná výučba musí dávať priestor pre formovanie takýchto formatívnych interakcií - napr. Je nevyhnutné dostatočne rýchlo reagovať na otázky žiakov.

RADY PRE VEDENIE ŠKOLY

Sumatívne hodnotenie

- Existuje veľké množstvo polemík týkajúcich sa sumatívneho overovania výučbových výsledkov. Za problematický býva najčastejšie považovaný dôraz na skúšanie dosiahnutých faktických znalostí. Ak sa chceme posunúť dopredu, musíme klásť väčší **dôraz na kompetencie**. V praxi to znamená dávať žiakom ďaleko viac príležitostí, ako demonštrovať, čo sa naučili (alebo čo vytvorili). Je potrebné dospieť k pochopeniu toho, že hodnotenie vo všetkých jeho podobách je neoddeliteľnou súčasťou výučbového procesu.

RADY PRE VEDENIE ŠKOLY

Pomoc

- Školské prostredie v súčasnej dobe disponuje mnohými rôznymi formami pomoci pre žiakov pri štúdiu (knižnice, poradcovia a pod.). Treba sa snažiť podobnú **podporu budovať aj pre výučbu na diaľku**. Účinné je vytvárať funkčné komunity podporovateľov. Nesmieme ale zabúdať na to, že nejakú pomoc potrebujú aj tí, ktorí takúto podporu žiakom sú ochotní poskytovať (v prvom rade samozrejme rodičia).

- **Pozor**, osobitnú pozornosť je potrebné venovať žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

ZHRNUTIE

- Množstvo filantropov (napr. Bill & Melinda Gates) zahájilo financovanie iniciatív zameraných špeciálne na modely hybridných škôl a poskytujú grantovú podporu na ich pokrytie.
- Súčasný vzdelávací model, ktorý majú žiaci a rodičia k dispozícii, sa ukázal ako nedostatočný a nie celkom v súlade s vyvíjajúcimi sa požiadavkami súčasnosti.
- Možnosť hybridného vzdelávania je fascinujúca a môže byť zážitkom pre všetky vekové kategórie. Je to spôsob poskytovania vzdelávania, pri ktorom žiaci získajú kombináciu tradičnej školskej dochádzky spolu s domácim učením. Ľudovo sa tomu hovorí „**zmiešané učenie**“, keď školy poskytujú žiakom interakciu s učiteľom v škole a súčasne im poskytujú viac priestoru na on-line samostatnú prácu.

ZDROJE

- <https://eduworld.sk/cd/zuzana-granska/8179/hybridne-vzdelavanie>
- <https://education.microsoft.com/sk-sk/>
- <https://www.greatschools.org/gk/articles/hybrid-blended-learning/>
- <https://www.coursef.com/hybrid-educational-model>
- <https://www.insidehighered.com/digital-learning/views/2018/08/22/hybrid-education-breath-future-and-death-teaching-we-know-it>
- <https://www.worldwidelearn.com/education-articles/hybrid-education.html>
- <https://www.vnaya.com/hybrid-school-the-new-future-of-education/>
- <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/22770/jak-ucit-hybridne-podle-wenmontha.html/>